

Lesweek 7: De basis van improvisatie

Inleiding

Improviseren is het ter plekke zelf bedenken van een liedje in de meest ruime zin van het woord. Het kan ook zo zijn dat u een bestaand liedje kent en daarop gaat improviseren. Dit kan dus betekenen dat u met de bestaande akkoorden een iets andere melodie verzint, of het liedje gewoon langer maakt met eigen creaties eraan vast gespeeld.

Bekijk eerst de video: "De basis van improvisatie"

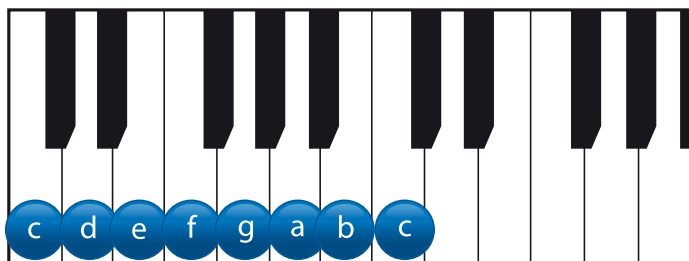

Hoofdstuk 1 - Improvisatie en toonladders

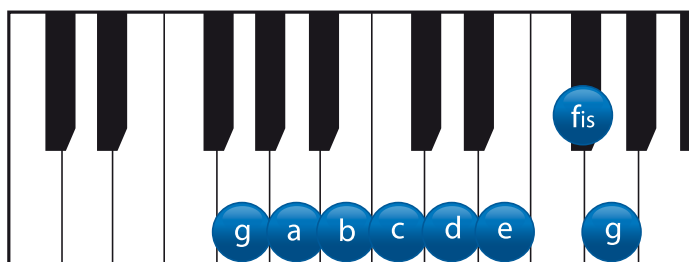
Een improvisatie kan klinken zoals u zelf wilt, de mogelijkheden zijn onbeperkt! U kunt zich misschien alleen voorstellen dat als u lukraak toetsen aanslaat, dit niet mooi klinkt. Daarom bespreken we in deze les hoe u, op een eenvoudige maar mooie manier, kunt improviseren.

Eigenlijk komt het erop neer dat elk akkoord een aantal toetsen kent (de toonladder) die samen goed klinken. Verder is het aan u om te bepalen welke akkoorden u speelt en welke passende melodie u daarbij verzint. In het volgende overzicht ziet u een voorbeeld van de toonladder behorend bij het C-akkoord en het G-akkoord.

Toonladder bij C-akkoord:

Toonladder bij G-akkoord:

Als u goed kijkt herkent u een patroon. Elke toonladder begint op dezelfde toets als het akkoord. De afstand tussen de toetsen in de toonladder blijft altijd hetzelfde. De toonladder behorend bij C zijn toevallig allemaal witte toetsen.

De afstanden tussen de toetsen zijn als volgt: heel, heel, half, heel, heel, heel, half.

Deze afstanden gelden voor elk akkoord, waardoor u dus voor elk akkoord de toonladder kunt vinden. En als u eenmaal de toonladder weet, weet u ook precies welke toetsen u “mag” indrukken bij het spelen van een akkoord, wil het goed bij elkaar klinken.

Kijk maar eens naar de toonladder bij het G-akkoord. Ook deze toetsen hebben dezelfde tussenruimte als bij het C-akkoord. Om dezelfde tussenruimte aan te houden, moet er wel eens worden uitgeweken naar een zwarte toets, zoals ook hier het geval is.

Oefening 1

Speel de toonladder behorend bij het C-akkoord en de toonladder behorend bij het G-akkoord. Doe dit in beide gevallen met de rechterhand, terwijl u met de linkerhand het betreffende akkoord speelt. Gebruik hiervoor op dusdanige wijze uw vingers, dat u soepel kunt doorspelen zonder dat er een rust valt (zie lesweek 1). Voor het C-akkoord en het G-akkoord gebruikt u de vingers 1 2 3 1 2 3 4 5 4 3 2 1 3 2 1.

Oefening 2

Nu u weet hoe toonladders in elkaar steken, zoek en speel de bijbehorende toonladder voor het F-akkoord. Ook kunt u misschien zelf al horen of de toonladder juist is of niet. Ze klinken immers allemaal hetzelfde, alleen iets hoger of iets lager. U merkt misschien dat u niet op dezelfde wijze uw vingers kunt gebruiken als de vorige oefening i.v.m. het gebruik van zwarte toetsen. Gebruik daarom bij deze oefening de volgende vingers: 1 2 3 4 1 2 3 4 3 2 1 4 3 2 1.

Zoek en speel nu alle toonladders van elk akkoord dat u kent. Als u de toonladder speelt met uw rechterhand, speel dan het bijbehorende akkoord tegelijk met uw linkerhand.

Hoofdstuk 2 - Zelf improviseren

Met improvisatie is het vaak zo dat tijdens het spelen nieuwe melodieën bedacht worden. Soms klinkt het nergens naar en soms klinkt het juist erg goed. Dat is het mooie aan improvisatie, alles kan en alles mag. De beste liedjes zijn ooit bedacht met behulp van improvisatie. Zie het als een brainstorm-sessie, alleen dan voor muziek.

Oefening 3

Het zal u vast niet ontgaan zijn dat op de homepage van onlinepianos.nl een introductievideo staat met een pianoliedje op de achtergrond. Dit is een mooie gelegenheid om de basis van deze akkoorden te pakken en hierop los te improviseren als start. De akkoorden zijn als volgt:

Am G Am G Am G C E Am G F Em Dm Dm E Am G Am G Am G Am

Speel eerst de akkoorden alleen met uw linkerhand om te wennen aan deze combinatie. Als dat goed gaat speelt u gewoon door met uw linkerhand, maar gaat u met de rechterhand een melodie zoeken. Dat klinkt moeilijker dan het is, maar wees niet bang en druk gewoon een toets in met uw rechterhand (die in de toonladder zit van dat akkoord), terwijl uw linkerhand de akkoorden blijft doorspelen. Klinkt het niet? Niets aan de hand, dan speelt u gewoon die toets niet meer tijdens dat akkoord. Zie het videovoorbeeld ter inspiratie.

Tip: *U kunt natuurlijk ook uw eigen akkoorden partij bedenken en daarop een melodie verzinnen!*

Tip: *Als u het moeilijk vindt in het begin de toetsen van de toonladder te vinden die bij het akkoord hoort dat u speelt, kunt u ook dezelfde toetsen voor uw melodie gebruiken, als dat u gebruikt bij het akkoord dat u speelt. Als u bijvoorbeeld een Am-akkoord speelt (bestaande uit de toetsen a - c - e) speel dan een melodie waar alleen die toetsen in voorkomen. U beperkt zichzelf dan wel in de keuzevrijheid van de melodie, maar de toetsen zijn makkelijker te vinden en het klinkt altijd goed samen!*